

Begeleidingsformulier beleidsoverleg

BO Water en Bodem (5.1.2.e) en BO Agrarische ontwikkeling en Bestuurlijke Samenwerking (5.1.2.e)

Naam dossier

Sturen op grondgebruik

Datum overleg	Status	Case/documentnummer
30 september 2024	Besluitvormend	PM

Programma

Landbouw en Voedsel, Water en Bodem

Programmamanager (Opdrachtgevers)	Telefoon/email	Akkoord
De heer (5.1.2.e)	(5.1.2.e) 5.1.2.e@brabant.nl	
De heer (5.1.2.e)	(5.1.2.e) 5.1.2.e@brabant.nl	
Opdrachtnemer	Telefoon/email	Akkoord
(5.1.2.e) (5.1.2.e)	(5.1.2.e) 5.1.2.e@brabant.nl	
(5.1.2.e)	(5.1.2.e) 5.1.2.e@brabant.nl	ja
Auteur	Telefoon/email	
(5.1.2.e)	(5.1.2.e) 5.1.2.e@brabant.nl	
(5.1.2.e)	(5.1.2.e) 5.1.2.e@brabant.nl	

Voorstel/besispunten

- In te stemmen met de opzet van de Statenmededeling 'Sturen op duurzaam grondgebruik'.
- In te stemmen met de voorgestelde planning van de Statenmededeling 'Sturen op duurzaam grondgebruik'.
- In te stemmen met het behandelen van de Statenmededeling en de beantwoording van de brieven van de Klimaatcoalitie en het Brabants Burgerplatform over gewasbeschermingsmiddelen in één GS-dossier.
- De brieven van aan de Klimaatcoalitie en het Brabants Burgerplatform te versturen na de publicatie van de Statenmededeling.

Korte aanleiding

Bij de begrotingsbehandeling 2024 in november 2023 nam Provinciale Staten motie M99-2023 van GroenLinks, PvdA, D66 en SP 'Onderzoek sturingsmogelijkheden toekomstig grondgebruik uitgekochte veehouderijen' aan. In de motie sprak Provinciale Staten haar zorgen uit dat bij de ingezette landelijke beëindigingsregelingen veehouderijen ('LBV en LBV+') er geen bepalingen zijn opgenomen over toekomstig grondgebruik. Het ontbreken van bepalingen over toekomstig grondgebruik heeft het risico dat de grond wordt ingezet voor andere ontwikkelingen met mogelijk negatieve effecten op natuurgebieden, omwonenden of voor het behalen van de Kaderrichtlijn Water. In de motie wordt het college verzocht om te onderzoeken welke sturingsmogelijkheden er zijn op ongewenst grondgebruik en vrijwillige verwerving van gronden. Daarnaast wordt gevraagd om de ontwikkelingen te monitoren en daarover te rapporteren aan Provinciale Staten via de gebruikelijke updates over de regelingen.

Commented [5.1.2.e]: Taalkundig is het voorstel: instemmen met (ik weet het iedereen doet het anders, maar da's vaut)

Nadere toelichting op het dossier

Naast de motie komt het vraagstuk 'welke sturingsmogelijkheden er zijn om ongewenste (milieueffecten van) grondgebruik te beperken' terug in verschillende (beleidsontwikkelings)trajecten.

- Om de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water en natuurherstel in N2000-gebieden te behalen zijn aanvullende maatregelen en instrumenten nodig om 1) de emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar het grond- en oppervlaktewater te verminderen en 2) verdroging tegen te gaan. In de KRW-impuls wordt onderzocht welke aanvullende maatregelen en instrumenten door de provincie, waterschappen en gemeenten kunnen worden ingezet om de waterkwaliteit te verbeteren en de KRW doelen in 2027 zoveel mogelijk te halen.
- Vanuit de doelen voor N2000 is het ook nodig de immissie (via de lucht) van ammoniak en gewasbeschermingsmiddelen vanuit naastgelegen landbouwgronden terug te dringen.
- Er is een instrumentele strategie in ontwikkeling om de transitie van het landelijk gebied vorm te geven, gericht op het bereiken van de doelen in GGA/vervolg van BPLG.
- GS heeft hebben brieven ontvangen van het Brabants Burger Platform en de Klimaattoespraak met de oproep om 'paal en perk te stellen' aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
- Tijdens de oordeelsvormende bespreking van de concept Uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel (20 september 2024) heeft hebben GS toegezegd om een actieplan Gewasbeschermingsmiddelen op te stellen (dit actieplan zal breder zijn dan het sturen op grondgebruik en bijvoorbeeld ook gaan over een stimulerings- en innovatie aanpak).

Commented [5.1.2.a]: Zit het aspect gezondheid hierin? Dan dit expliciet maken

Commented [5.1.2.a]: Jan, klopt de toezegging zo?

Commented [5.1.2.e]: I hik ene beetje op actieplan. Wellicht is 'aanpak' beter.

Tegelijkertijd vindt in het buitengebied van Brabant een autonome ontwikkeling plaats waarbij grasland verdwijnt en daarvoor in de plaats intensieve teelten terugkomen, onder meer op gronden van uitgekochte veehouderijen en ook in de voorziene overgangsgebieden. Met de huidige teeltpraktijk leidt dit tot meer gebruik en emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen, met negatieve effecten voor het behalen van de doelen voor KRW en natuur (o.a. N2000-gebieden).

Om deze trajecten in goede samenhang te doorlopen, is het voorstel om de motie van PS in november (dit is na het Strategisch uur GS over KRW-impuls op 24 oktober) te beantwoorden middels een Statenmededeling met op hoofdlijnen de volgende opzet / boodschappen:

- Om de doelen voor KRW en de N2000 gebieden te kunnen realiseren is-zijn GS voornemens om – aanvullend op het provinciale stimulerende beleid en ketenaanpak – meer te sturen op verduurzaming van het grondgebruik om zo ongewenste milieueffecten voor natuur, water en gezondheid zoveel mogelijk te verminderen. Zo stuurt en de provincie op het openhouden van Brabant.
- Een korte beschrijving van de (juridische) opties-mogelijkheden en beperkingen voor dwingend sturen op grondgebruik met bijbehorende randvoorwaarden en consequenties. Deze opties hebben betrekking op middelvoorschriften (zoals ver- en geboden), doelvoorschriften (sturen op een norm zonder specifieke voorgeschreven maatregelen), grondverwerving, en functieverandering.
- GS gaatDenklijn bij deze uitwerking agrarische ondernemers waar mogelijk de ruimte geven voor bedrijfsspecifieke maatregelen en innovatie. Dit door een aanpak die waar mogelijk doelvoorschriften behelst, veelal samen met middelvoorschriften. Degeven aan een zo veel mogelijk gecombineerde aanpak van middel- en doelvoorschriften en inzet van grondinstrumentarium kan hierbij ondersteunend zijn. zodat agrarische ondernemers de ruimte krijgen voor bedrijfsspecifieke maatregelen en innovatie en de provincie stuurt op het openhouden van Brabant door waar nodig beschikbaar instrumentarium in te zetten voor de KRW en de N2000 opgave.
- De definitieve keuzes ten aanzien van de inzet van (juridische) instrumenten vindt plaats bij de besluitvorming over het addendum RWP, de KRW-impuls Brabant, het addendum RWP en in de GGA/vervolg van BPLG (zoals overgangsgebieden), en werkt uiteindelijk door in de Omgevingsverordening of beleidsregels. Bij deze keuzes speelt de beschikbaarheid van financiële middelen (vanuit het rijk) een belangrijke rol. waarbij de verdeling van de middelen over de opgaven in de GGA/BPLG mogelijk van invloed zijn op deze beleidskeuzes.

Commented [5.1.2.a]: Daar gaat deze Statenmededeling toch niet over?

Commented [5.1.2.e]: Als je de instrumentele strategie noemt zit dat daar wel in.... Dan lees ik hem wel breed, dus inclusief landrichtingachtige zaken.

Commented [5.1.2.a]: Ik vind dit nogal breed geformuleerd, de statenmededeling gaat niet over instrumentarium in brede zin.

Commented [5.1.2.e]: Ingekort bij eerste kernboodschap gezet.

Commented [5.1.2.e]: Ik twijfel of we dit moeten toevoegen. Maar is tegelijkertijd wel belangrijk om te beseffen. Aan de andere kant, het geld kan mss ook uit andere bronnen komen.

Het voorstel is de brieven van de klimaatcoalitie en het Brabants Burgerplatform te beantwoorden nadat de Statenmededeling 'Sturen op grondgebruik' is uitgegaan. De concept Statenmededeling en beantwoording brieven worden in één GS-dossier voorgelegd.

Integrale afstemming/Financieel/juridische aspecten

Naast programma Landbouw & Voedsel en Water & Bodem worden ook de programma's Natuur, Gezondheid, Milieu en VTH betrokken bij het opstellen van de Statenmededeling. De Statenmededeling zelf heeft geen financiële en juridische consequenties.

In de Statenmededeling zal worden opgenomen dat de financiële en juridische aspecten van het sturen op duurzaam grondgebruik bij de concrete uitwerking wordt betrokken.

Vervolg/planning

Oktober '24	Strategisch uur GS over de KRW-impuls: richting bepalen op de aanpak KRW impuls Brabant, onder andere met betrekking tot het sturen op grondgebruik
PM	Besluitvorming addendum-RWP
November '24	Statenmededeling 'Sturen op grondgebruik' met sturingsmogelijkheden en een eerste richting t.a.v. het sturen op (milieueffecten) van grondgebruik
November '24	Beantwoording brieven Klimaatcoalitie en Brabants Burgerplatform over gewasbeschermingsmiddelen.
Q1 '25	Besluitvorming KRW-impuls Brabant over inzet van maatregelen en (dwingende) instrumenten
Q1 '25	Besluitvorming actieplan Gewasbeschermingsmiddelen
Q2 '25	Besluitvorming over inzet instrumenten in het kader van het GGA/ vervolg van BPLG, o.a. voor gebieden rondom N2000

Bijlage(n)

- Motie 'Onderzoek sturingsmogelijkheden toekomstig grondgebruik uitgekochte veehouderijen'(M99-2023)